

החברותא

בס"ד ערשטיק פרי ויחי ט' טבת תשע"א

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 395

פנינים יקרים

ויחי יעקב (מ"ז, כ"ח) ברש"י: למה פרשה זו סתומה, בקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. נראה לפי קט שכלי בהבנת הענין שנסתם הקץ מעין כל, וגם הנביאים לא ידעוהו כי הנה קץ הגלות תלויה רק בנו היום אם בקולו תשמעו' (עיין סנהדרין צח).

ויחי יעקב וגו' (מ"ז, כ"ח) לכאורה למה לא נכתב ויחי ישראל? אך הרמז ע"י יעקב - 'עקב' היא הענוה כמש"ה (משלי כב, ד) עקב ענוה יראת ה', עי"ז הוא עיקר החיות מהיו"ד, ולזה רמז 'עקב' היינו יו"ד עקב... (נעם אלימלך)

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו' (מ"ז, כ"ח) דהיינו שנתן לב להבין כי חי החיים שהוא נקרא יעקב שבכל עקב ושפלות שם הוא יתברך, אשכון את דכא והוא בארץ מצרים בכל מיני צער ומיצר והוא תואר י"ז שנה מספר שם הקדוש אהי-ה גמטריה י"ז שם של חסדים וגבורות, והטוב המגיע לאדם הוא החסדים והצער הוא מצד הגבורות א"כ שם שמו יתברך שוכן, וזהו ויחי שנתבטל אז הצער כשנותן דעתו להבין והבן. (תולדות יעקב יוסף)

ואני בבואי מפרן מתה עלי רחל (מ"ח, ז) פרש"י: שלפיכך נקברה רחל בדרך אפרת כדי שתהא לעזרה לבניה בתפלתה וכו'. וצ"ב מאי מעמא נבחרה רחל לזה ולא לאה, עוד צ"ב שפירוש זה סותר לכאורה אמרת רז"ל לפי שקפצה רחל לענות קודם לאה כשקראן יעקב השדה אל צאנו - לפיכך לא ניתנה עמו לקבורה, ונראה ששני המאמרים מתואמים ע"פ הרמב"ן שמיית רחל היתה בהכנסתם לנבול ארץ ישראל כדי שלא יכנס יעקב באיסור שתי אחיות. נמצא שרחל בצדקתה לא חשבה מחשבות שמא תמות בהכנסתם לארץ כיון ששמעה שרצון ה' לשוב לארץ ישראל מסרה נפשה והקדימה לדבר קודם לאה, בזכות דברים הללו המעידים על צדקתה על כן מוכשרת ביותר לעזור את ישראל בתפלתם על ארץ ישראל.

וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו (מ"ח, י"ט) כי הצדיק שרוצה להשפיע צריך בכל פעם להשגיח על העולם וצריך להתקטן והוא יגדל ממנו...

ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת וגו' (מ"ח, כ"א) התורה מרמזת בזה שע"י 'אנכי מת' כלומר ע"י ביטול האנוכיות זוכים לזיהא אלקים עמכם' דהיינו להשראת השכינה בעם ישראל ולחזור מן הגלות לארץ ישראל - 'והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם'.

בן פורת יוסף וגו' (מ"ט, כ"ב) הצדיק לא ינוח עליו שבט הרשע כי הצדיק מושל ברוחו וכובש יצרו ואפילו שמתבלבל קצת מיד הוא מתנחם ומתחרט ושב אל ה', וזה יוסף בעברו במצרים ויצאו כל בנות אנשי העיר לקראתו במחשבתם המרו את רוחו של יוסף, ויוסף העלה את המחשבה ונתהפכה בקרבו לשוב אל ה' ויפוזו זרועי ידו שהיה מעלה אותם לעולם הנקרא 'פ'.

ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלקים אני, - ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה (נ', י"ב-י"ג) יש לדקדק בתחלה משמע שאינו יכול להרע להם ואח"כ משמע שאינו רוצה לעשות להם רע. ונראה לי שהפירוש כך הוא אל תיראו כי התחת אלקים אני שאדע שהרעה שאעשה לכם תהיה רעה לחלוטין כי אולי תתהפך הרעה לטובה כמו שאתם חשבתם עלי לרעה ואעפ"כ אלקים חשבה לטובה ולכן אל תיראו. (יסוד התורה להר"ב מקאמב)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וגו' (שמות א, א) פירוש: הצדיקים הנקראים בשם 'ישראל' היוורדים לפעמים ממדרגתם ובאים אל 'מצרימה' דהיינו בירידתם למטה נקרא 'מצר ים' שהוא כדי לתקן את מדותיו ביראה וענוה, וזהו 'את יעקב' רמז לענוה ויראת חטא כמש"ה (משלי כב, ד) עקב ענוה יראת ה'.

וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים (שמות ב, כה) בצורה החיצונית נראתה הצעקה כאלו היא נובעת מהשעבוד הפיזי, אך בוחן לבות וכליות ידע את האמת שהזעקה היא פנימית להתקרב אליו יתב"ש. וזהו 'וירא אלקים... וידע אלקים'.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

395
7

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א פרשת באזכר תשל"ג ה'תש"ס ע"א.א.א.

הזמן במציאות של חטאים. בכל נשימה שהוא חי הוא חי רק עם חטאים. ועל כן נאמר "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" - אין אדם בעולם שהוא לא חוטא, אלא שהסיבות שומרות עליו שלא יחטא. ועל זה אמר דוד המלך "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", אם אתה לא היית עוזר לי ע"י הסיבות הייתי חי כל ימי ב"דומה", כלומר בשורש הדין והחטאים. אך למרות שמצד מצבו האדם שרוי כל ימיו בחטא, מכיון שהסיבות מחזיקות אותו נדמה לו שהוא צדיק. רק כאשר יחיה במציאות הזו שהסיבות הם המחיות אותו ושומרות עליו, יוכל להגיע לצמצום שלו שבאמצעותו יגיע לקבלת התורה.

ובכדי להגיע למציאות הזו צריך האדם להכיר את הענין שעליו לתקן בעולם הזה. כל אחד ירד לעולם הזה בכדי לתקן את השלימות שלו, וכל אחד יודע - פחות או יותר - מהו הענין שהוא תיקון הנפש שלו שאותו הוא צריך לתקן. ורק זה שחי בצמצום שלו, ובתיקון הנפש שלו, יוכל להגיע לקבלת התורה. כל עוד הוא חי בטבע לא יוכל להגיע לשום דבר.

כי באותו ענין שהוא תיקון נפשו של האדם, שבו הוא צריך לתקן את אשר קלקל, יש לקליפה שליטה עליו, מכיון שע"י הפגמים שהוא עשה היא תפסה אותו והכניסה אותו בלבול המוח, וכתוצאה מבלבול המוח הוא נהיה אסיר בידים של הקליפה. כי מחמת בלבול המוח שנוצר באמצעות החטאים הוא נהיה מרוחק מן הקדושה, והוא מונח תמיד בעולם הטבע, ואז לא שייך אצלו שלושת ימי הגבלה, והוא לא יכול לקבל את התורה בשלימות, כי אז הוא שרוי בבלבול המוח ולא יכול לצאת מזה. כשיש לו בלבול המוח - הוא שבור לגמרי, והיות שאין הקב"ה בא בטרונים

כמו שבני ישראל אחר שלושת ימי ההגבלה היו ראויים לקבל את התורה, מפני שבשלושת הימים נכנסו לצמצום גדול של לנקות את עצמם, ועי"ז נתקדשו והיו מוכשרים לקבל את התורה, אף אנו כן. אם נגיע לבחינה כזו של הגבלה כמו בשלושת הימים, ונקדש את עצמינו - נוכל לקבל את התורה ולהשיג את מציאות הקב"ה. כי בני ישראל היו בני אדם כמו שאנו בני אדם, ואם אחר ההגבלה הזו של שלושת הימים הם יכלו לקבל את התורה בשלימות, גם אנו בדורינו יכולים להגיע לאותה בחינה של שלושת ימי ההגבלה ולהיות מוכשרים לקבל את התורה בשלימות.

ומכאן יש לנו לראות עד כמה צריך אדם להיות שמור עם האיברים שלו, שלקליפה לא תהיה שליטה עליו באמצעות מילה שהוא מדבר או שאר דברים שהוא עושה, כי זה יוצר מסך המבדיל בינו ובין התורה ובין קודשא בריך הוא.

ובכדי שאנו נוכל להגיע למצב הזה, ועי"י ההגבלה נשיג את מציאות צמצום התורה שהיא מציאות הצמצום של קוב"ה, צריך כל אחד להגביל את עצמו במציאות הצמצום שלו. ובשביל זה עליו לעשות את חשבון הנפש של הצמצום שלו בעולם הטבע.

כי האדם חי בעולם נעלם, ללא דעת וללא התבוננות. בעצם האדם הוא הרי א"ן. אין הוא מציאות כלל. הקיום שלו הוא רק ע"י סיבות מסיבת כל הסיבות שנותן לו חיות ונשימה. מזה כל החיות שלו. אולם החיות הזו ניתנת לו באופן שנראה שהוא חי מעצמו ועושה הכל מעצמו. ועל כן האדם שרוצה להגיע לצמצום של התורה ולקבלת התורה, לא יוכל להגיע אלא אם כן יחיה עם הצמצום שלו.

ובמציאות הצמצום שהאדם חי, הוא שרוי כל

בבחינת הגוף, אין דרך אחרת להגיע לזה רק אם יבוא לצמצום הכי חזק של עצמו וישיג את שלימות של הפגם שלו. אך לא באופן שההשגה של שלימות הפגם תשבור אותו, כי אם הוא נשבר מזה - זה נקרא יאוש, ואח"כ כשהשברון עזב אותו הוא בגאווה. וכל עוד שלא יגיע לבחינה הזו, הוא יכול להיות "פרומער איד", ולדעת את כל התורה, ולקיים את כל התורה, אבל לצמצום של שלושת ימי ההגבלה שיביא אותו להיות מוגבל ועייז יהיה באיחוד עם הקדושה בבחינת "קוב"ה ואוריתא וישראל חד אינון" - הוא לא יגיע.

לתכלית הזו הוא יוכל להגיע רק עיי ששיג את מציאות הצמצום שלו. וזה יהיה כאשר ימצא את הפגם שהרבש"ע הוריד אותו לתקן בעולם הזה, ובכל נשימה יעמוד בתחנונים לפני קוב"ה ויתחנן בעוצמה הכי חזקה שלא יפול בידי הקליפה. הקליפה הזו שבשכר שאני עושה רצונה היא נותנת לי מכאובים. היא גירתה אותי בעבר לפגום, ועכשיו היא שוב מגרה אותי לפגום בדבר שאותו ירדתי לתקן את עולמי, וכשהיא מצליחה להפיל אותי היא נותנת לי מכאובים ומכניסה אותי לבחינה של "רשעים מלאים חרטות", ואני מתמלא יסורי נפש למה עשיתי את זה.

אולם כשאדם מבין מה נקרא צמצום, הוא לא רוצה לצאת משם אף פעם, כי בזה הוא עובד את ה'. כל דגע ורגע הוא עושה תשובה עם הפגם הזה, ועד יום מותו יחכה לו בתשובה להנטות לזכיה. התשובה שלו היא שהוא עומד עם הפגם בסערה הכי גדולה כנגד הקדושה ומתחנן בכל החוצפה שהרבש"ע לא יקח ממנו את הצמצום של הפגם, ומתי שיעלה הפגם בזכרונו הוא לא ישבר בבחינה של "רשעים מלאים חרטות", רק כל הזמן יעמוד בבחינה של "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם",

עם בריותיו הוא נותן לו שלווה, אולי מתוך שלווה הוא יעשה תשובה, אך גם משהבלבול עוזב אותו והוא בשלווה הוא לא עושה תשובה, אדרבא, הוא חושב שתמיד רק יהיה לו טוב. והקב"ה שמרחם עליו שלא יפול לגמרי "לבל ידח ממנו נדח" נותן לו שוב מכה, אולי עיי זה יתעורר בו נקודת של תשובה, או אפילו ניצוץ של תשובה. אלא שמזה שקיבל מכה הוא נשבר עוד יותר. וכך חי לו האדם את כל החיים שלו בבלבול המחשבה ולצמצום אינו יכול להגיע.

בכדי להגיע לצמצום האמיתי שהאדם צריך להגיע הוא צריך להיות מוגבל, שזה ענין שלושת ימי ההגבלה - שהאדם יגביל את עצמו. ועיי שימצא את הענין שלשם תיקונו הוא ירד לעולם, שזה תיקון הנפש שלו, עייז יוכל להיות מוגבל. אולם לאחר שכבר נפל ברשת הקליפה ונפגם הוא אסור לגמרי בכבלי הבלבול ואין ביכולתו להחליץ משם כלל, ובכדי שעיי תיקון הנפש שלו יהיה לו התקשרות לקוב"ה עליו לעמוד כעני בפתח, והוא צריך להרגיש בכל עצמותיו את הבחינה של "אין מתום בבשרי מפני זעמך ואין שלום בעצמי מפני חטאתי". ואז, כשהוא נכנס לכוזה מן צמצום, יוכל להתקשר אל הרבש"ע.

זוהי הדרך היחידה. כי העולם הזה הוא עולם נעלם שאיננו יודעים מה טוב ומה רע, ועל כן הרבש"ע לא מטיב על האדם על מה שהוא עשה טוב - דהיינו שהוא חושב שזה טוב, ולא מעניש אותו על מעשה שנראה לו שזה רע, בגלל שאיננו יודעים מהו הטוב האמיתי ומה להיפך. הדרך הסלולה היא הדרך של קיום התורה. יש הלכות, ויש מוסר, ויש הרבה דרכים שעושים את האדם "בן אדם", אולם בכדי להגיע להתקשרות ואיחוד עם קוב"ה, ליחד שם י-ה ב-ה ביחודא שלים, בבחינת "כי ב-ה ה' צור עולמים" דהיינו שהאדם יחיה עם הרחמים, ויהיה אצלו "כי ב-ה ה' צור עולמים"

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

395
T

והוא מלמד אותנו באמצעות הצמצום שלו את כל דרכי האמונה. על ידי זה הוא נהיה מקושר לכל אלו שכבר עברו את הדרכים הללו, ועל ידם התפרסם בעולם שיש מציאות הצמצום ויש שלושת ימי הגבלה לפני קבלת התורה. בצמצום הזה הוא חי עם הצדיקים אמיתיים, וכל הניצוצות של כל הפגמים מכל הדורות מתעלים. כי הצדיק אמת על ידי שהוא חי בכזה צמצום הוא מלקט את כל הניצוצות מראשית חטא עץ הדעת ומעלה אותם, עד שהוא מתקשר עם כל הצדיקים הללו שהם מקושרים עם הצדיק יסוד עולם שהוא קוב"ה בעצמו. ואז נהיה אצלו בחינה של שלושת ימי הגבלה והוא זוכה לקבל את התורה בשלמות, וכל התיקונים שכל הדורות היו צריכים לתקן מתעלים על ידו, והוא נותן כח בכל הרקיעים ובעולם העשיה שבכל נשימה יהיה בחינה של תשובה ובחינה של שלושת ימי הגבלה.

המשך יבוא אי"ה

ויתייצב לפני קוב"ה כעני בפתח ויבקש שיתן לו כח להתוודות על החטא שלו, ויבקש לעמוד לפניו ולהיות נידון לפניו על כל מה שחטא בכל הגלגולים עד הגלגול שהוא שרוי עכשיו, כי חוטא ופושע אני.

וכאשר האדם מגיע במחשבות כאלו הוא יוצא מעצמו לגמרי, ונהיה לגמרי מופשט, והוא חי עם קוב"ה בצמצום הכי חזק. הוא יכול להיות הפוגם הכי גדול, אבל בגלל שהוא מתודה על חטאיו הוא חי עם קוב"ה בלי צמצום. כמו בהמה שתמיד חיה עם האדון שלה, היות שהוא נותן לה את העשב, ולוקח אותה לחרוש, ומביא אותה לכל המקומות שהוא צריך אותה שם, כך האדם הזה, הקב"ה מוליך אותו בכל הדרכים שלו שהוא ברא לתכלית הבריאה, והוא הולך איתו כבהמה.

וכמו שמרחמים על עני העומד בפתח ומוציאים לו משהו, כך הקב"ה מרחם עליו,

שהשמחה במעונם

הר"ר אמנון כוור ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר משה הלר ומשפ' להולדת הבת

הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

משפ' גולדשטיין להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר דוד גולדשטיין ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר בנימין כץ ומשפ' לנישואי הבת

משפ' קירשנבויס לנישואי הבן

הבה"ח יוסף קירשנבויס לנישואיו

כוס תנחומים

הר"ר אמנון כוור הי"ו ומשפחתו

על פטירת אמו מרת שמחה בת ניסים ע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' ערני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס:

ת.ד. 5080

ירושלים 91050